

Kroměříž (okr. Kroměříž)**Ul. Tovačovského č. p. 11, parc. č. 1142.**

Vrcholný středověk – novověk. Město, předměstí. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.2978597N, 17.3978750E

V rámci přestavby původní základní školy Palackého na bytový dům byly v roce 2021 při lokálních výkopech pro liniové prvky na nádvoří parc. č. 1142 dokumentovány relikty původního městského opevnění a stratigrafická situace před a za hradbou. Současně se podařilo v jednom ze suterénů na obnaženém profilu identifikovat a dokumentovat zvrstvení reprezentující pravděpodobně původní vnější příkop za městskou hradbou.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

The stratigraphic contexts were documented in the area of the town fortification and adjacent ditch during construction work in Tovačovského Street in Kroměříž (Kroměříž District) in 2021.

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Křenovice (k. ú. Křenovice u Kojetína, okr. Přerov) „Hradisko“, parc. č. 2128.

Mladohradištní období (RS4). Ojedinelý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V letech 2014–2021 byly archeologem a spolupracovníky Muzea Komenského v Přerově provedeny povrchové sběry doprovázené preventivní detektorovou prospekci v prostoru zemědělsky obdělávané polykulturní lokality v poloze „Hradisko“ na katastrálním území obce Křenovice u Kojetína. „Hradisko“ známé v archeologické literatuře od konce 19. století je situováno na severních výběžcích Litencické pahorkatiny (Knies 1894, 2; Červinka 1896, 58–59; 1902, 233). V roce 2002 zde proběhla detektorová prospekce, z níž byl získán a vyhodnocen soubor kovových předmětů pozdně halštatského stáří (Hlava 2003). Dosavadní archeologické nálezy byly v poslední době podrobeny detailnímu vyhodnocení (Tichá Bambasová 2020).

V roce 2017 našel M. Komínek během preventivní detektorové prospekce v prostoru severozápadního předpolí hradiska stříbrný denár z 11. století. Místo nálezů se nachází na parc. č. 2128. Nadmořská výška místa nálezové polohy činí 217 m.

Soliterní nález ztrátové mince pochází ze svrchní úrovně ornice. Jedná se o ražbu, kterou nechal v olomoucké mincovně razit úřední kníže Ota I. Sličný (1061–1087; obr. 51). Na líci ražby je vyobrazena stojící postava s kopím. Zobrazená postava stojí čelně a kopí drží v pravé ruce. Opis na líci tvoří dvě slova: OTTO DVX. Na straně druhé je vyobrazeno poprsí panovníka s křížkem zleva. Na rubu ražby je rovněž umístěn opis, který odkazuje na jméno sv. Václava: WENCEZLAVS.

V souvislosti se vznikem či obnovou olomouckého biskupství Vratislavem II. v roce 1063 se uctívání sv. Václava začíná výrazněji promítat do povědomí lidí i na Moravě (Surá 2019, 17).

Průměr denárů z Křenovic činí 15 mm a jeho hmotnost 0,6 g. Stříbrný denár malého střížku lze zařadit k typu Cach 372 (Cach 1972, 23, č. 372; Videman, Paukert 2009, 86–87, typ 35).

S denáry úředních knížat Oty I. Sličného (1061–1087) a jeho bratra Konráda (1061–1092) se v archeologickém kontextu setkáváme nejen coby součástí hrobové výbavy, ale zároveň jsou zastoupeny v mincovních depotech z doby jejich vlády (Videman, Macháček 2013, 866–867). Na Přerovsku se nálezy denárů objevují spíše vzácně.

Nález stříbrného denáru v předpolí zaniklého pravěkého hradiska poukazuje na blíže nespecifikovatelné aktivity v mladší době hradištní na této lokalitě, nejspíše však souvisí s pohybem na dálkové obchodní komunikaci probíhající mezi severem a jihem Moravy.

Literatura

Cach, F. 1972: *Nejstarší české mince II.* Praha: Česká numismatická společnost v Praze.

Červinka, L. I. 1896: *Pravěká hradiska na Moravě.* Kroměříž: Jindřich Slovák.

Červinka, L. I. 1902: *Morava za pravěku.* Brno: Muzejní spolek v Brně.

Hlava, M. 2003: Nové halštatské nálezy z Hradiska u Křenovic (okr. Přerov). *Pravěk Nová řada* 12/2002, 121–132.

Knies, J. 1894: Předhistorické nálezy v Křenovicích a okolí. *Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci* XI, 1–12.

Surá, A. 2019: *Mincovní obrazy na moravských denárech 11. a 12. století.* Rkp. bakalářské diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav pomocných věd historických a archivnictví. Uloženo: Archiv závěrečných prací Masarykovy univerzity. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/pxrm6/>.

Tichá Bambasová, S. 2020: *Křenovice – „Hradisko“ a jeho zázemí v době halštatské.* Olomouc: Archeologické centrum.

Videman, J., Macháček, J. 2013: Nové mincovní nálezy z dolního Podyjí v kontextu raně středověké Moravy. *Archeologické rozhledy* LXV(4), 851–871.

Videman, J., Paukert, J. 2009: *Moravské denáry 11. a 12. století.* Kroměříž: Česká numismatická společnost.

Obr. 51. Křenovice. Stříbrný denár Oty I. Foto Z. Schenk.

Fig. 51. Křenovice. Silver denarius of Otto I. Photo by Z. Schenk.

Summary

An isolated silver coin struck during the reign of Otto I of Olomouc (1061–1087; Fig. 51) was found in Křenovice (Křenovice u Kojetína cadastral area, Přerov District) by M. Komínek during a metal detector survey in ‘Hradisko’ field in 2017.

Zdeněk Schenk, Miroslav Komínek